ശ്രീ ഋഷിപുരം ശിവ ക്ഷേത്രം, ഗോവിന്ദപുരം.

ഇത് ചൈതന്യ പ്രവാഹത്തിന്റെ പുരം. ഋഷിവര്യന്മാരുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്താൽ ചൈതന്യവത്തായദേശം. ഋഷിപുരം. കണ്വമഹർഷിമാരിൽ ഒരാളായ വാസു ദേവകണ്വമഹർഷി പ്രധാനിയായി തപസ്സിൻറെ പുണ്യംതേടാൻ സന്നദ്ധരായി വന്ന ഋഷിവര്യന്മാരുടെ സങ്കേതമായിരുന്നു ഇവിടംഎന്നാണ് വിശ്വാസം.

ഋഷിമാരുടെ സങ്കേതം:

മഹർഷിമാരുടെ പുണ്യസങ്കേതം എന്ന നാമത്താൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഋഷിപുരം ആയിരക്കണക്കിന് വർഷങ്ങൾ നീണ്ട ഒരു യുഗവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കോഴിക്കോട് സിറ്റിക്കുള്ളിൽ കോർപറേഷൻറെ പരിധിക്കുള്ളിൽ വരുന്ന ഗോവിന്ദപുരത്തിൻറെ കിഴക്കേയറ്റം സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന എരവത്തുകുന്നിൻറെ പടിഞ്ഞാറേതാഴ്വരയിലെ പ്രകൃതി രമണീയവും പ്രകൃതിദത്ത്യാ ഉള്ള ജലാശ യവും ഗുഹകളും പണ്ട് പുരാതനകാലത്തു് ഇവിടെ എത്തിപ്പെട്ട ഋഷിവര്യന്മാ ർക്ക് യാഗാദികർമ്മങ്ങളിൽ മുഴുകി ഈശ്വരചൈതന്യം അനുഭവവേദ്യമാകാൻ ഉപയുക്തമായ ഒരു സങ്കേതമായി. തന്മൂലം ഈ പുണ്യഭൂമിക്ക് ഋഷിപുരം എന്ന പേര് സിദ്ധിച്ചു.

സ്ഥലം:
കോഴിക്കോട് നഗരത്തിൽ നിന്ന് 3 കിലോമീറ്റർ കിഴക്ക്, മാങ്കാവിൽ നിന്ന് 2 കിലോ മീറ്റർ വടക്ക്, കുതിരവട്ടം (കോടൂളി, പോട്ടമ്മൽ ഉൾപ്പെടെ) നിന്ന് 2 കിലോമീറ്റർ തെക്ക്, എരവത്തുകുന്നിന്റെ പടിഞ്ഞാറൻ താഴ്വരയിലാണ് ക്ഷേത്രം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ഇത് വളയനാട് ദേവിക്ഷേത്രത്തിൽ നിന്ന് 1 കിലോമീറ്ററും, ഗോവിന്ദ പുരം ശ്രീകൃഷ്ണ (പാർത്ഥസാരഥി) ക്ഷേത്രത്തിൽ നിന്ന് 500 മീറ്ററും അകലെയാണ്.

ദിവ്യമായ ഉത്ഭവം:

കണ്വമഹർഷി ഉൾപ്പെടെയുള്ള മഹാത്മാക്കളായ ഋഷിമാർ ഇവിടെ അനേകം വർഷങ്ങളായി കഠിനമായ തപസ്സനുഷ്ഠിച്ചു എന്ന് അടിയുറച്ച് വിശ്വസിക്കപ്പെ ടുന്നു. അവരുടെ അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയുടെ ഫലമായി ശിവഭഗവാൻറെ തേജസ്സ് ഇവിടെ ശക്തമായി പ്രകടമായി. സ്വയംഭൂവായ ശിവലിംഗം അവരുടെ ആത്മീയ ബോധത്തെ ഉണർത്തി. ദിവ്യമായ കാരുണ്യത്താൽ പ്രചോദിതരായ ഋഷിമാർ ഇവിടെത്തന്നെ താമസിച്ച് ദീർഘകാലം ധ്യാനവും മന്ത്രോച്ചാരണങ്ങളോടെ യുള്ള ഹോമവും തുടർന്നു.

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പഴമയ്ക്കുള്ള തെളിവുകൾ.

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ചരിത്രം, വാസ്തുവിദ്യ, ജ്യോതിഷപരമായ കണ്ടെത്തലുകൾ എന്നിവയെ വ്യക്തമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന ആകർഷകവും ആത്മീയ പ്രാധാന്യ മുള്ളതുമായ തെളിവുകളുണ്ട്.

1. ശ്രീമൂല സ്ഥാനാനത്തിനടുത്തുള്ള രണ്ട് ഗുഹകൾ:

സ്വയം ഭൂവായി കാണുന്ന ശ്രീമൂസ്ഥാനത്തിനടുത്ത് രണ്ട് ഗുഹകളുണ്ട്: ഒന്ന് ഒരു ഒറ്റക്കല്ല് വെച്ച് എന്നെന്നേക്കുമായി അടച്ചിരിക്കുന്നു, ഇത് ഒരു പുരാതന സംഭവത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു, മറ്റൊന്ന് തുറന്നുകിടക്കുന്നു. സ്വയംഭൂവിന്റെ മുഖത്തേ ക്ക്

ധാരയായി ഒരു പുണ്യതീർത്ഥം ഒഴുകിയിരുന്നു എന്ന് കാണാൻ കഴിഞ്ഞി ട്ടുണ്ട്. പുരാണങ്ങളിൽ പറയുന്ന ഏഴ് പുണ്യനദികളുടെ ജലത്താൽ അനുഗ്രഹീ തമാണ് ഈ നീരുറവ. ഇത് പിന്നീട്, നവീകരണസമയത്ത് മേലമ്പലവും കീഴ്ക്കീഴ മ്പലവും വേർതിരിക്കുമ്പോൾ, പ്രഭാസത്യകസഹിത ശ്രീധർമ്മശാസ്താവിന്റെ ശ്രീകോവിലിന്സമീപമുള്ള ഒരു തീർത്ഥക്കുളത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവിട്ടു.

ശക്തിയുടെരൂപമായ ഉമാദേവിയോടൊപ്പമുള്ള ശിവന്റെ ദിവ്യസാന്നിധ്യം അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞ കൃതജ്ഞരായ ഋഷിമാർ ഭരണാധികാരിയുടെ (സാമൂതിരിമാർ വരുന്നതിന് മുൻപ്) സഹായത്തോടെ, സ്വയംഭൂവിന്റെ മുകൾ ഭാഗത്തെ തട്ടിൽത്തന്നെ ഒരു മഹാക്ഷേത്രം പണികഴിപ്പിച്ചു (അന്നത്തെ വലിയബലിക്കല്ല് നോ ക്കി ക്ഷേത്രത്തിൻറെ വലിപ്പം കണക്കാക്കാവുന്നതാണ്). പുതുതായി നിർമ്മിച്ച ക്ഷേത്രത്തിൽ ഔപചാരികമായ ആരാധനയ്ക്കായി ശിവലിംഗം പ്രതിഷ്ഠിച്ചത് കണ്വമഹർഷിയാണ് എന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു.

2. നമസ്കാര മണ്ഡപത്തിലെ വായിക്കാൻ കഴിയാത്ത വട്ടെഴുത്ത് .

നമസ്കാരമണ്ഡപത്തിലെ വായിക്കാൻ കഴിയാത്ത വട്ടെഴുത്ത് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പഴക്കത്തിന് വ്യക്തമായ തെളിവാണ്, ഇത് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉത്ഭവം 2000 വർഷങ്ങൾക്കപ്പുറമാണ് എന്ന് സ്ഥാപിക്കുന്നു. എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിലെ വട്ടെഴുത്ത് ലിപികൾക്ക് സമാനമായ ഈ പുരാതന ലിഖിതങ്ങൾ വിദഗ്ദർക്ക് പോലും വായിക്കാൻ കഴിയാത്തത്, ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പുരാതനമായ ചരിത്രത്തിന് കൂടുതൽ സാധുത നൽകുന്നു.

3. ശ്രീകോവിലിന് മുൻവശത്തുള്ള അടച്ചുപൂട്ടിയ നിലവറ :

പ്രധാന ശ്രീകോവിലിന് മുന്നിലുള്ള, കല്ലുകൊണ്ട് അടച്ച, നിഗൂഢമായ നിലവറ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പഴക്കത്തിനുള്ള മറ്റൊരു വാസ്തുവിദ്യാപരമായ തെളിവാണ്. നിലവറയിലുള്ള ആത്മീയമായ അസന്തുലിതാവസ്ഥ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന വിശദമായ ജ്യോതിഷപരമായ കണ്ടെത്തലുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഇത് ഭേദിക്കപ്പെടാത്ത അവസ്ഥയിൽ നിലനിർത്തുന്നു. ഈ നിലവറ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ താഴ്ഭാഗത്തുള്ള (കീഴമ്പലം) പുരാതനഗുഹാ ശൃംഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കാമെന്ന് ഭക്തർ വിശ്വസിക്കുന്നു.

4. മണ്ണിൽ കണ്ടെത്തിയ പുരാവസ്തുക്കൾ:

കീഴമ്പലത്തിലെ ശ്രീധർമ്മശാസ്താ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ നവീകരണവേളയിൽ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പുരാതന ഉത്ഭവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മറ്റൊരു നിർണ്ണായക സൂചന കണ്ടെത്തി. ഒരു വാളും കുതിരയും ഉൾപ്പെടെ മണ്ണുകൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച വിവിധ വസ്തുക്കൾ മണ്ണിനടിയിൽ നിന്ന് ലഭിച്ചു. ഈ പുരാവസ്തുക്കൾ, മഹർഷിമാർ പഞ്ചഭൂതാത്മകനായ ശാസ്താവിനെ ആരാധിച്ചിരുന്ന കാലഘട്ടത്തിലെ വഴിപാടുകളോ അവശിഷ്ടങ്ങളോ ആണെന്ന് കരുതപ്പെടുന്നു, ഇത് സ്ഥലത്തിന്റെ സമ്പന്നമായ ഭൂതകാലത്തെ വ്യക്തമായി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. നിർഭാഗ്യവശാൽ, ദുർബലമായഘടന കാരണം ഈ അമൂല്യമായ മൺശിൽപ്പങ്ങൾ തെളിവായി പൊതുപ്രദർശനത്തിനായി സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, എന്നാൽ ഈ കണ്ടെത്തൽ

തന്നെ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ചരിത്രപരമായ ആഖ്യാനത്തിന് ശക്തമായ, സ്പർശിക്കാവുന്ന സ്ഥിരീകരണമായി നിലനിൽക്കുന്നു.

5. ശ്രീകോവിലിന്റെ മേൽക്കൂര

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പഴമയെ സ്ഥിരീകരിക്കുന്ന ഒരു സുപ്രധാന വാസ്തുവിദ്യാപരമായ സൂചനയായിരുന്നു മേലമ്പലത്തിലെ മഹാദേവശ്രീകോവിലിന്റെ യഥാർത്ഥ മേൽക്കൂര. ആദ്യത്തെ നവീകരണത്തിന് മുൻപ്, ഈ മേൽക്കൂര ഒരൊറ്റ വലിയ, വൃത്താകൃതിയിലുള്ള ചെങ്കല്ല്പാളി ഉപയോഗിച്ചാണ് നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്. പിന്നീട് ഇത് പലകഷണങ്ങളായി പൊട്ടിപ്പോവുകയും, അതിനുമുകളിൽ സസ്യങ്ങൾ വളരുകയും ചെയ്ത അവസ്ഥ, ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പഴക്കത്തിനും നിലവിലെ പുനഃസ്ഥാപന ശ്രമങ്ങൾക്ക് മുൻപ് അത് അനുഭവിച്ച ദീർഘകാലത്തെ അവഗണനയ്ക്കും ശക്തമായ തെളിവായി നിലകൊള്ളുന്നു.

ചരിത്രരേഖകൾ, ഐതിഹ്യം, ദിവ്യസാന്നിധ്യം

രേഖാമൂലമുള്ള പുരാതനത രേഖകൾ:

1912-ലെ ഋഷിപുരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകൾ, നാഗക്കോട്ട (സർപ്പക്കാവ്), അയ്യപ്പൻകാവ്, കോട്ട, കുളവും അമ്പലപ്പറമ്പും, കരിമ്പ, കാരമാടനിലം എന്നീ പേരുകളുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ ഋഷിപുരം ദേവസ്വംജന്മം (ക്ഷേത്രസ്വത്ത്) ആയി രേഖ പ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ വിപുലമായ, ചരിത്രപരമായ പേരുകളുള്ള സ്വത്തുക്കളുടെ രേഖകളിലെ സാന്നിധ്യം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പുരാതന ഉത്ഭവത്തെ ശക്തമായി സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഐതിഹ്യവും സ്വർണ്ണപ്രശ്നവും:

ഇനി പറയുന്നത് ഐതീഹ്യമാണ്, നാട്ടറിവും കേട്ടറിവുമാണ്. നടത്തിയ സ്വർണ്ണ പ്രശ്നങ്ങളിൽ കണ്ട കാര്യങ്ങളാണ്. ഈപ്രദേശം കണ്വമഹർഷിയും ശിഷ്യന്മാരും ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഋഷിമാരുടെ തപശ്ചര്യകളാൽ യുഗങ്ങളോളം പുണ്യംനേടിയതായി വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. അവരുടെ ഹവിസ്സുകൾ (അർപ്പണങ്ങൾ) സ്വീകരിച്ച ദിവ്യശക്തി പ്രഭാസത്യകസഹിത ശ്രീധർമ്മശാസ്താവാണ്, മകനും ഭാര്യയും ഉൾപ്പടെ ശ്രീ ധർമ്മശാസ്താവിനെ ഇവിടെ കോട്ടയിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചത് ഭഗവാൻ പരശുരാമനാണ് എന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.

ശിവ ഭഗവാൻറെ ആഗമനം (ഏകദേശം എ.ഡി. 825):

എ.ഡി. 825-ൽ, കുലശേഖര രാജാക്കന്മാരിലെ ശിവഭക്തനും ശൈവ നായനാരുമായിരുന്ന ചേരമാൻ പെരുമാൾ നായനാർ ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിലേക്ക് തീർത്ഥാടനം നടത്തി. അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം ശിവഭക്തയായ ഒരു രാജകുമാരി പേരക്കുട്ടിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. കോഴിക്കോട് എത്തിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഋഷിപുരത്ത് തപസ്സനുഷ്ഠിച്ചിരുന്ന വാസുദേവ കണ്വമഹർഷിയെ സന്ദർശിച്ചു. എന്നാൽ, രാജകുമാരിക്ക് ഈ സ്ഥലത്തോട് ആകൃഷ്ടയായി യാത്ര തുടരാൻ വിസമ്മതിക്കുകയും കണ്വമഹർഷിയുടെ ശിഷ്യത്വം സ്വീകരിക്കണമെന്ന് നിർബന്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഋഷിമാരുടെ തീവ്രമായ ധ്യാനസമയത്ത്, ശൈവ ദിവ്യശക്തി ഗുഹയുടെ പ്രവേശന കവാടത്തിൽ സ്വയംഭൂവായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

ഈ സ്ഥലം ശ്രീമൂലസ്ഥാനമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ച് ആരാധിച്ചു. ഈ സമയത്താണ് ഒറ്റ ചെങ്കല്ല് വെച്ച് അടച്ചുകാണുന്ന ഗുഹ അടച്ചതെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. അപ്പോഴേ

ക്കും രാജർഷി ആയ രാജകുമാരിയുടെ അഭ്യർത്ഥന പ്രകാരം, രാജാവ് ഗുഹയുടെ മേൽത്തട്ടിൽ ക്ഷേത്രം പണിതു.

കണ്വമുനിയാണ് സമസ്ത പ്രപഞ്ചശക്തിയെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഉമാദേവിയോടു കൂടിയ ശ്രീ മഹാദേവന്റെ പൂർണ്ണമായി പ്രകടമായ രൂപം പ്രതിഷ്ഠിച്ചത് എന്നാണ് വിശ്വാസവും ഐതിഹ്യവും. ഇന്ന് കാണുന്ന ഗുഹാമുഖങ്ങൾ, ശ്രീകോവിലിന് മുൻവശത്തുള്ള അടച്ചുപൂട്ടിയ നിലവറ, നമസ്കാര മണ്ഡപത്തിലെ വട്ടെഴുത്ത് ലിഖിതങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഐതിഹ്യങ്ങളെയും വിശ്വാസ ങ്ങളെയും സാധൂകരിക്കുന്നു.

ദേവതകളുടെ കാലക്രമം:

ഏകദേശം 1825 വർഷങ്ങൾക്ക് മുൻപ് (2000 വർഷം മുൻപ്) ദിവ്യശക്തി പ്രകടമായ ഋഷിപുരത്തെ ദൈവസാന്നിധ്യങ്ങൾ ഇവയാണ്: ആദ്യം നാഗക്കോട്ടയും നാഗേശ്വര-നാഗകാളിയും, തുടർന്ന് ധർമ്മശാസ്താവും, പിന്നീട് തപസ്സിന്റെ ശക്തിയിലൂടെ പ്രകടമായ ഉമാദേവിയോടുകൂടിയ മഹാദേവനും, ഗണപതിയും, അവസാനമായി പിന്നീടെത്തിയ ഭഗവതിയുമാണ്.

ക്ഷയവും ഉടമസ്ഥാവകാശ മാറ്റവും

ക്ഷേത്രംനിർമ്മിച്ചവർക്കും തപസ്സിരുന്നവർക്കും ശേഷം ബ്രാഹ്മണ വാസസ്ഥല മായിരുന്നു ഈ പ്രദേശം. അവർ പൂജാദികർമ്മങ്ങൾക്കായി ഈ പുണ്യഭൂമിയിൽ ഒത്തുകൂടിയിരുന്നു 7 ഇല്ലങ്ങളിലായി അവർ താമസിച്ചിരുന്നുവെന്നു തെളി വുകൾ പറയുന്നു. ഇത് പിന്നീട് സാമൂതിരി രാജാവിന്റെ വിക്രമപുരം കൊട്ടാര ത്തിലെ ഏറ്റവും മുതിർന്ന പട്ടമഹർഷിയുടെ സ്ഥാനപ്പേരായ അമ്പാടികോവില കത്തിന്റെ ഭരണത്തിന് കീഴിലായി എന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. ഈ ദിവ്യസം സ്കാരം തലമുറകളോളം തുടർന്നുവെങ്കിലും, പൂജാവിധികൾ മുടങ്ങിയ തിനാലോ അല്ലെങ്കിൽ വ്യാപകമായ കഷ്ടപ്പാടുകളോ പട്ടിണിയോ മൂലമോ അവരുടെ തകർ ച്ചയ്ക്ക് കാരണമായി എന്ന് തോന്നുന്നു. വിക്രമപുരം കൊട്ടാരവും പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടോടെ ഇല്ലാതായി, തുടർന്ന് അമ്പാടികോവിലകവും മൺമറഞ്ഞു. അവശേഷിച്ച ബ്രാഹ്മണ കുടുംബങ്ങൾ ക്ഷേത്രം തുടർന്ന് നടത്തി, പക്ഷേ അവരുടെ സ്വന്തം തകർച്ച ക്ഷേത്രത്തെ ഇരുട്ടിലേക്കും അവഗണനയിലേക്കും നയിച്ചു.

ക്ഷയവും വീണ്ടെടുക്കലും:

പിന്നീടുള്ള നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ, ക്ഷേത്രം സജീവമായിരുന്നപ്പോഴും യഥാർത്ഥ ഉടമകൾ നശിച്ചുപോയപ്പോഴും കഴകം ചുമതലകൾ വഹിച്ചിരുന്ന പൂവങ്ങൽ എന്ന ഋഷിപുരത്ത് വാരിയത്ത് വാരിസ്യാർ കുടുംബത്തിന്റെ കയ്യിൽ താൽക്കാലിക ഭരണാധികാരി (ഊരാളൻ) സ്ഥാനം കൈവന്നു. കാരായ്മക്കാരായി പറയപ്പെട്ട ബ്രാഹ്മണകുടുംബത്തിലെ ഒരാളും ഇങ്ങോട്ടേക്കു ഇതുവരെ വന്നിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഈ കാലയളവിൽ ക്ഷേത്രഘടനയും സ്വത്തുക്കളും നഷ്ടപ്പെട്ടു, ക്ഷേത്രം ജീർണ്ണാ വസ്ഥയിലായി. തുടർന്നുണ്ടായ ആത്മീയ മേൽനോട്ടത്തിന്റെയും സുരക്ഷയു ടെയും അഭാവം കാരണം അവർക്ക് നിയന്ത്രണം നഷ്ടപ്പെട്ടു. ക്ഷേത്രത്തിലെ നിത്യനിദാനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് വേണ്ടി അവർ ക്ഷേത്രഭൂമി കുടിയാന്മാർക്കോ പാട്ടക്കാർക്കോ നൽകി, പിന്നീട് അനധികൃതരായ ഈ ആളുകൾ സർക്കാർ ഉടമസ്ഥാവകാശ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (പട്ടയം) ഉപയോഗിച്ച് അവ സ്വന്തമാക്കി. ക്ഷേത്ര ഭൂമിയിലെ അരക്ഷിതാവസ്ഥയും നിത്യപൂജകളിലെ അശ്രദ്ധയും ഈ പ്രദേശത്തുടനീളം വിശദീകരിക്കാനാവാത്ത ദുരിതങ്ങൾക്ക് കാരണമായി,

ക്ഷേത്രത്തിന്റെയും പരിസരത്തിന്റെയും ശാന്തമായ അന്തരീക്ഷം വർഷങ്ങളോളം അപ്രത്യക്ഷമായി.

ഈ ഇരുണ്ട കാലഘട്ടത്തിൽ, ഏതാണ്ട് ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിൻറെ അവസാനം വരെ ക്ഷേത്രത്തിനും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സമൂഹങ്ങൾക്കും കാര്യമായ നാശനഷ്ടങ്ങൾ സംഭവിച്ചു. ക്ഷേത്രം കൊള്ളയടിക്കപ്പെട്ടു, ശ്രീകോവിലും നമസ്കാര മണ്ഡപവും മാത്രമേ പിന്നീട് അവശേഷിച്ചുള്ളൂ.

നാശത്തിന്റെ കാലഘട്ടം: നഷ്ടപ്പെട്ട സ്വത്തും വിശാലമായ ഭൂമിയും: 'എ' രജിസ്റ്ററിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള, ക്ഷേത്രസ്വത്തായി കണക്കാക്കിയിരുന്ന ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഭൗതിക പരിസരം (സന്നിധാനം) അതിന്റെ യഥാർത്ഥ 159 സെന്ററിൽ നിന്ന് കേവലം 71 സെന്ററായി (22 സെന്റ് കുളം ഉൾപ്പെടെ) കുറഞ്ഞു. ഇതിലും പ്രധാനമായി, ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുഴുവൻ സ്വത്തും (ദേവസ്വം ഭൂമി) ഒരിക്കൽ ഫറോക്ക് മുതൽ വടകരവരെ വ്യാപിച്ചുകിടന്നിരുന്നതും, ഇപ്പോൾ ഏറെക്കുറെ അജ്ഞാതവുമായ, വിശാലമായ ഒരു പ്രദേശമായിരുന്നു എന്ന് റവന്യൂ രേഖകൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. വിശാലമായ സ്വത്തുക്കളുടെ നിയമപരമായ അധികാരപരിധി വടകരയിലെ ട്രിബ്യൂണലുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

അവശേഷിച്ച രണ്ട് അകത്തെ ശ്രീകോവിലും നമസ്കാര മണ്ഡപവും മണ്ണിലേക്ക് താഴ്ന്നുപോയിരുന്നു, അതിൽ അകത്തെ മണികിണറും ഉൾപ്പെടുന്നു, ഇത് നോക്കാനാളില്ലാത്ത കുന്നിൻറെ താഴ്‌വരയിലുള്ള ക്ഷേത്രമാകയാൽ സ്വാഭാവികമായ ജീർണ്ണതയാൽ നശിച്ചതിന്റെ വ്യക്തമായ സൂചനയാണ്. ക്ഷേത്രത്തിന് ചുറ്റും ഏഴ് ഇല്ലങ്ങൾ (ബ്രാഹ്മണ ഭവനങ്ങൾ) മുൻപുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് ഇപ്പോഴും അവശിഷ്ടങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. (ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ പുരോഹിതന്മാരായി സേവനമനുഷ്ഠിച്ച എമ്പ്രാന്തിരി കുടുംബങ്ങൾക്ക് പുറമെ). ദൗർഭാഗ്യവും ഐശ്വര്യ നഷ്ടവും ആപ്രദേശത്ത് വ്യാപിക്കുകയും, പാമ്പുകടിയും അകാലമരണങ്ങളും വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, പ്രാദേശിക സമൂഹം ഒരുമിച്ചു. ഒടുവിൽ, ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തോടെ, നാട്ടുകാർ മണ്ണിൽ കാണാവുന്ന അവശേഷിക്കുന്ന ക്ഷേത്രഘടനയും ശേഷിച്ച ക്ഷേത്രപരിസരവും HR&CE-ക്ക് (ഇപ്പോൾ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ്) കൈമാറി. വരുമാനമില്ലാത്തതിനാൽ, വകുപ്പിന് ക്ഷേത്രം ശരിയായി കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, പ്രതികൂല സാഹചര്യങ്ങൾ തുടർന്നു.

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിനായി കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിച്ചെങ്കിലും, ആദ്യശ്രമങ്ങൾ ശാശ്വതമായ ഫലങ്ങൾ നൽകിയില്ല. എന്നിരുന്നാലും, മണ്ണിനടിയിൽ നിന്ന് ക്ഷേത്രഘടനകൾ പുറത്തെടുക്കാനും ആരാധന പുനരാരംഭിക്കാനും അവർക്ക് കഴിഞ്ഞു.

ആധുനിക പുനഃസ്ഥാപനത്തിന്റെ യാത്ര (1968 - ഇന്നുവരെ)

ആദ്യശ്രമങ്ങളും തിരിച്ചടികളും (1968 – 1988):

1968-ൽ ക്ഷേത്രപരിപാലനത്തിനായി ഒരു കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചതായി രേഖകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അവർ സോപാനത്തിൽ (ശ്രീകോവിലിലേക്കുള്ള പടികൾ) നിന്ന് അടിഞ്ഞുകൂടിയ മണ്ണ് നീക്കം ചെയ്യുകയും നിത്യപൂജകൾക്ക് സൗകര്യമൊരുക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നിരുന്നാലും, 100 വയസ്സുണ്ടായിരുന്നഅന്നത്തെ പൂജാരി അന്തരിച്ചപ്പോൾ, ക്ഷേത്രം വീണ്ടും പഴയ അവസ്ഥയിലേക്ക് മടങ്ങുകയും അടച്ചിടുകയും ചെയ്തു.

1978-ൽ ആദ്യത്തെ ട്രസ്റ്റി ബോർഡ് രൂപീകരിച്ചു. പ്രമുഖരായ പ്രാദേശിക, സാമൂഹിക, സമുദായ, രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കൾ ക്ഷേത്രം പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ വലിയ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തി.

അവർ എരവത്തുകുന്നിൽ നിന്ന് തകർന്നു വീണ മണ്ണ് നീക്കം ചെയ്യുകയും, ശ്രീകോവിൽ, നമസ്കാര മണ്ഡപം, കിണർ എന്നിവ പൂർണ്ണമായും മണ്ണിൽ നിന്ന് വീണ്ടെടുക്കുകയും ചെയ്തു. തുടർന്നുള്ള ട്രസ്റ്റി ബോർഡുകളും, കമ്മിറ്റികളും, ദേവപ്രശ്നങ്ങളും നവീകരണ പദ്ധതികളും ഉയർന്നുവന്നെങ്കിലും, ക്ഷേത്രം അടഞ്ഞുകിടക്കുകയോ ഇടയ്ക്കിടെ തുറക്കുകയോ ചെയ്തു. അങ്ങനെ, 1988 വരെ 20 വർഷം കാര്യമായ നവീകരണ പുരോഗതിയില്ലാതെ കടന്നുപോയി.

1988-ന് ശേഷം രൂപീകരിച്ച കമ്മിറ്റി ശ്രീകോവിലിന്റെ മേൽക്കൂര പുതുതായി നിർമ്മിക്കുകയും നമസ്കാര മണ്ഡപത്തിന് കേടുപാടുകൾ തീർക്കുകയും ചെയ്തു. വെള്ളത്തിനടിയിലായിരുന്ന ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുള്ള വഴി അവർ വൃത്തിയാക്കുകയുംചെയ്തു. എന്നിരുന്നാലും, ട്രസ്റ്റിമാരും കമ്മിറ്റിയും നിത്യനിദാനം (ദിവസേനയുള്ളആചാരങ്ങൾ) നിലനിർത്താൻ വളരെയധികം ബുദ്ധിമുട്ടുക യും, ക്ഷേത്രം ഒടുവിൽ വീണ്ടും അടച്ചിടുകയും ചെയ്തു.

നവീകരണവും ജ്യോതിഷപരമായ കണ്ടെത്തലുകളും:

നവീകരണത്തിന്റെ ആവശ്യം പുതിയ സംരംഭങ്ങൾക്ക് തിരികൊളുത്തി. 1981-ൽ രൂപീകരിച്ച അയ്യപ്പ സേവാസമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ 1982 നവംബർ 26-ന് ജ്യോതിഷ പണ്ഡിതൻ ശ്രീ കോരംപറ്റ നാരായണൻ നമ്പൂതിരിയും സംഘവും, 1988 ഏപ്രിൽ 24-ന് ക്ഷേത്ര സംരക്ഷണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജ്യോതിഷ പണ്ഡിതൻ ശ്രീ അരീകുളങ്ങര സോമൻ പണിക്കരും സംഘവും ജ്യോതിഷപരമായ അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തി. ഇരു കണ്ടെത്തലുകളും ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉത്ഭവം, പുരാതന ചരിത്രം എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രധാന ചരിത്രപരമായ ഘടകങ്ങൾ അവരുടെ കണക്കുകൂട്ടലുകളിലൂടെ സ്ഥിരീകരിച്ചു.

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുൻപുള്ള ശാന്തമായ പരിശുദ്ധി വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനും കൂടുതൽ ദുരിതങ്ങൾ തടയുന്നതിനും, അതുവഴി പ്രദേശത്ത് വികസനവും ഐശ്വര്യവും വളർത്തുന്നതിനും പരിഹാര/പ്രതിവിധി പൂജകളും കർമ്മങ്ങളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള പൂർണ്ണമായ നവീകരണം അവർ ശക്തമായി ശുപാർശ ചെയ്തു.

ഈ ജ്യോതിഷപരമായ കണ്ടെത്തലുകളിൽ നിന്നുള്ള കൂടുതൽ തെളിവുകൾ, ഋഷിപുരത്തിന് സമാനമായതും കണ്വമഹർഷിയാൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടതുമായ കണ്ണിയത്ത്, കണ്ണിപറമ്പത്ത് (10 മുതൽ 25 കിലോമീറ്റർ അകലെയുള്ള) എന്നീ രണ്ട് ക്ഷേത്രങ്ങളുമായി ബന്ധമുണ്ടെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഋഷിപുരത്ത് കാണുന്ന പുരാതന ഗുഹകളിലൂടെ ഈ ക്ഷേത്രങ്ങൾ ബന്ധിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കാമെന്നും, ഈ ഭൂഗർഭ തുരങ്കങ്ങളിലൂടെ യാഗാഗ്നിയിൽ (ഹോമത്തിൽ) നിന്നുള്ള ദീപം /പ്രകാശം) കൊണ്ടുപോയിരുന്നു എന്നും വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. ഈ ബന്ധിത ക്ഷേത്രങ്ങളും താഴ്വരകളിലാണ് നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്, കൂടാതെ സംക്രമ-വൈശാഖകാലം, ശിവരാത്രി തുടങ്ങിയ പുണ്യ ആരാധനാദിവസങ്ങളിൽ അവിടെ ഏഴ് പ്രധാന പുണ്യ തീർത്ഥങ്ങളുടെ (സപ്ത നദീ തീർത്ഥം) സാന്നിധ്യം ഇന്നും കാണപ്പെടുന്നുവെന്നത് ഇതിനെ സാധൂകരിക്കുന്നതാണ്.

നിലവിലെ ശ്രമങ്ങളും ആത്മീയ പ്രാധാന്യവും:

പൂർണ്ണമായ നവീകരണത്തിന്റെ അടിയന്തിരാവശ്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ്, ക്ഷേത്ര സംരക്ഷണ സമിതി 1999-ൽ ഔദ്യോഗികമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു (രജി. നമ്പർ: 22/99). സമിതി രൂപീകരണത്തോടൊപ്പം, 1998 നവംബർ 8 മുതൽ 13 വരെ തിലഹോമം, വേർപാട് ശുദ്ധി, ലക്ഷാർച്ചന എന്നിവയോടെ ആദ്യത്തെ 'പരിഹാര കർമ്മ പൂജകൾ' ആരംഭിച്ചു.

തുടർന്നുള്ള പ്രധാന പൂജകൾ ഗുരുവായൂർ, തിരുനാവായ തുടങ്ങിയ സമീപത്തെ പ്രശസ്ത ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നടത്തി. ഈ വിപുലമായ ആചാരങ്ങൾ എല്ലാ ദുരിതങ്ങളെയും ദുഷ്ടശക്തികളെയും വിജയകരമായി നീക്കം ചെയ്യുകയും, നിർമ്മാണ നവീകരണങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഭൂമിയെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

നിലവിലെ കമ്മിറ്റി, മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡുമായി മെച്ചപ്പെട്ട സഹകരണത്തോടെ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ട്, ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉയർച്ചയ്ക്കും ജീർണ്ണാവസ്ഥയിൽ നിന്നുള്ള പുനഃസ്ഥാപനത്തിനും മുന്നോട്ട് പോകാൻ തീരുമാനിച്ചു. കഴിഞ്ഞ 28 വർഷമായി കമ്മിറ്റി ഈ മഹത്തായ ദൗത്യത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. ഭക്തരുടെയും അഭ്യുദയകാംക്ഷികളുടെയും സഹകരണത്തിലൂടെ ആർക്കും സാമ്പത്തിക ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാക്കാതെയാണ് പ്രധാനമായും ക്ഷേത്രം നവീകരിക്കുന്നത്.

പൂർത്തിയാക്കിയ പ്രധാന നിർമ്മാണ/നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ:

- നാലമ്പലം: ശ്രീകോവിലിന് ചുറ്റുമുള്ള ഘടന, ഗണപതി കോവിൽ, തിടപ്പള്ളി (ക്ഷേത്ര അടുക്കള), കന്നി മൂലയിൽ ഗണപതി കോവിൽ എന്നിവ മുൻവശത്തും പിൻവശത്തും വാതിലുക ളോടെ നിർമ്മിച്ചു.
- നമസ്ക്കാരമണ്ഡപം : നമസ്ക്കാരമണ്ഡപത്തിന്റെ അടിത്തറ നിലനിർത്തി പുതിയ മരം കൊണ്ട് പുതിയ മണ്ഡപം നിർമ്മിച്ചു മണ്ഡപം
- പുതിയബലിക്കല്ലുകളുടയും, നന്ദി, ഓവ്താങ്ങി, താഴികക്കുടങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പ്രതിഷ്ഠ നടത്തി.
- ഭഗവാന് പ്രഭാമണ്ഡലവും ശ്രീകോവിലിനു മുൻവശത്തു പിത്തളയും പാകി.
- നാലമ്പലത്തിനകത്ത് കടുപ്പമേറിയ കല്ല് (കൃഷ്ണശില) പാകി.
- സംരക്ഷണ ഭിത്തികൾ: ചുറ്റുമതിൽ (പുറം മതിൽ) ഭാഗികമായി സർക്കാർ സഹായത്തോടെ നിർമ്മിച്ചു.
- ക്ഷേത്രക്കുളം:ക്ഷേത്രക്കുളം സർക്കാർ ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ചു നവീകരിച്ചു തീർത്ഥക്കുളം: ധർമ്മശാസ്താവിന് സമീപമുള്ള തീർത്ഥക്കുളം പുനർനിർമ്മിച്ചു.
- തലം വേർതിരിക്കൽ: മുകളിലെ ഭാഗവും (മേലമ്പലം) താഴത്തെഭാഗവും (കീഴമ്പലം) കറുത്ത ഗ്രാനൈറ്റ് കൊണ്ടുള്ള സുരക്ഷാമതിൽ ഉപയോഗിച്ച് വേർതിരിച്ചു.
- ഉപദേവതാശ്രീകോവിലുകൾ:പ്രഭാസത്യകസഹിതശ്രീധർമ്മശാസ്താ ക്ഷേത്രത്തിന്റെനവീകരണവും, ദേവീക്ഷേത്രം, നാഗത്തറ, ആൽത്തറ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം നടത്തി.
- പ്രവേശനപടികൾ: മേലമ്പലത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിനായി ഇരുവശത്തും കോൺക്രീറ്റ് പടികൾ നിർമ്മിച്ചു.
- നടപ്പന്തൽ: മുൻവശത്തെ മേൽക്കൂരയുള്ള നടപ്പാതയും നാമജപത്തിനും പ്രത്യേക പൂജകൾക്കും ആചാരങ്ങൾക്കുമുള്ള ഇടം നിർമ്മിച്ചു.
- സ്വയംഭൂനവീകരണം: ശ്രീമൂലസ്ഥാനം (സ്വയംഭൂവിന്റെസ്ഥലം) നവീകരിച്ചു.

ക്ഷേത്രത്തിൽ പുനഃപ്രതിഷ്ഠാ ചടങ്ങ്, നവീകരണ കലശം എന്നിവ നടന്നു:

പ്രധാന പ്രതിഷ്ഠയായ മഹാദേവൻ, മേലമ്പലത്തിലെ ഗണപതി, കീഴമ്പല ത്തിലെ ശ്രീ മൂലസ്ഥാനം, നാഗരാജ-നാഗകാളിസ്ഥാനം, പ്രഭാസത്യകസഹിത ശ്രീധർമ്മ ശാസ്താവ്, ഭഗവതി എന്നിവയുടെ നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ശേഷമാണ് നവീകരണ കലശം നടത്തിയത് .

നവീകരിച്ച ക്ഷേത്ര സമുച്ചയത്തിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള കാഴ്ച മുകളിലെ ഭാഗ ത്തേക്കുള്ള പടികളും ചുറ്റുമുള്ള പ്രകൃതിയും ഭക്തർക്ക് വളരെ ആത്മീയവും ആകർഷകവുമാണ്

നവീകരണം/പുതിയ നിർമ്മാണങ്ങൾ വിശദമായി:

വഴിത്തിരിവ് (1998 - 2011):

1998-ൽ നിലവിലെ കമ്മിറ്റി ചുമതലയേൽക്കുന്നതിന് മുൻപ്, ഈ മഹത്തായ നവീകരണ യജ്ഞത്തിന് (ജീർണ്ണോദ്ധാരണമഹായജ്ഞം) നേതൃത്വം നൽകുക യും പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്ത എല്ലാ മഹത് വ്യക്തികളെയും 2011-ലെ ക്ഷേത്ര സുവനീറിന്റെ താളുകളിൽ സുവർണ്ണാക്ഷരങ്ങളിൽ രേഖപ്പെടുത്തി ആദരിച്ചു.

നിലവിലെ കമ്മിറ്റി 1998-ൽ സൊസൈറ്റീസ് ആക്ട് പ്രകാരം ക്ഷേത്ര ഭരണത്തി നായി ഒരു സമർപ്പിത ഉപനിയമത്തോടെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തുകൊണ്ട് അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. 1984 മുതലുള്ള കമ്മിറ്റികളിൽ സേവനമനുഷ്ഠിച്ച വ്യക്തികളും ഈ കമ്മിറ്റിയിൽ ചേർന്നു.

ക്ഷേത്രം അന്ന് വീണ്ടും തുറന്ന ദിവസം മുതൽ പിന്നീട് ഒരിക്കലും അടച്ചിട്ടില്ല എന്നതും, അത് ഭക്തർക്ക് ഒരു വിശ്വാസസങ്കേതമായി മാറിയെന്നതും അതീവ സന്തോഷകരമാണ്.

ഒന്നാം ഘട്ട നവീകരണം (1998 - 2010):

ക്ഷേത്ര സംരക്ഷണ സമിതിയും ദേവസ്വം ട്രസ്റ്റി ബോർഡും കഴിഞ്ഞ 28 വർഷമായി വിപുലമായ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ആത്മീയ ഉന്നമന പ്രവർത്തനങ്ങളും ഏറ്റെടുത്തു:

ആദ്യ ഘട്ടം (1998 - 2003):

- 1998 നവംബർ: ക്ഷേത്രം തുറന്നു, ശുദ്ധീകരണ ചടങ്ങുകൾ (തിലഹോമം, വേർപാട് ശുദ്ധി), ലക്ഷാർച്ചന, മറ്റ് പരിഹാര കർമ്മങ്ങൾ (ദോഷ പരിഹാര പ്രതിവിധികൾ) എന്നിവ നടത്തി.
- 1998-2000: മേലമ്പലത്തെയും കീഴമ്പലത്തെയും വേർതിരിക്കുന്ന കുത്തനെ യുള്ള, കാടുപിടിച്ച പ്രദേശം ഗ്രാനൈറ്റ് കല്ലുകൾ ഉപയോഗിച്ച് സുരക്ഷിത മാക്കി.
- ബലിക്കല്ലിന് മുന്നിൽ ക്ഷേത്രമുറ്റം സൃഷ്ടിക്കാൻ മണ്ണ് നികത്തുകയും കൽവിളക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു.
- കീഴമ്പലത്തെയും മേലമ്പലത്തെയും ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന പടികൾ തെക്ക്, വടക്ക് ഭാഗങ്ങളിൽ നിർമ്മിച്ചു.
- തിടപ്പള്ളി (ക്ഷേത്ര അടുക്കള) നിർമ്മിച്ചു.

- തന്ത്രി ബ്രഹ്മശ്രീ ചേന്നാസ് ശങ്കരനാരായണൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട് ഉപദേവതകളുടെ സ്ഥാനങ്ങളും ശ്രീകോവിലുകളും ഔപചാരികമാക്കി.
- ഗണപതികോവിലും (മേലമ്പലം) ശ്രീ ധർമ്മശാസ്താവിന്റെയും, ദേവി, നാഗത്തറ, ആൽത്തറ (കീഴമ്പലം) എന്നിവയുടെ ക്ഷേത്രങ്ങളും നിർമ്മിച്ചു.
- നാലമ്പലത്തിനുള്ള ബ്ലൂപ്രിന്റുകൾ തയ്യാറാക്കി. ശ്രീമൂലസ്ഥാനം, തീർത്ഥക്കുളം (പുണ്യക്കുളം), ക്ഷേത്രക്കിണർ എന്നിവ നന്നാക്കുകയും വൈദ്യുത വിളക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു.
- 2003 മെയ് 4 - 6: ഉപദേവതകളുടെ പുനഃപ്രതിഷ്ഠാ ചടങ്ങ് നടന്നു, ഗണപതി, ഭഗവതി, നാഗരാജാവ് എന്നിവർക്ക് പുതിയ ക്ഷേത്രങ്ങളും പ്രതിഷ്ഠകളും നൽകി.

നിർമ്മാണവും പൂർത്തീകരണവും (2004 - 2010):

- 2004: ഭഗവാനെ പ്രഭാമണ്ഡലം കൊണ്ട് അലങ്കരിച്ചു. പ്രധാന വാതിൽ കട്ടിള വെച്ചുകൊണ്ട് നാലമ്പലത്തിന്റെ നിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചു. നാലമ്പലത്തിന്റെ പുറംഭാഗം 2005-ൽ പൂർത്തിയാക്കി. ഒരു പ്രദക്ഷിണ വഴിയും ഒരു ലോഹ കവാടവും സ്ഥാപിച്ചു.
- 2005-2006: ശ്രീകോവിലിന് ചുറ്റും നാലമ്പലത്തിനകത്ത് കൃഷ്ണശില (കറുത്ത കല്ല്)പാകുകയും ഓവുകൾ നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു.
- 2006: ഭക്തിഗാനങ്ങൾ കേൾപ്പിക്കുന്നതിനായി ആംപ്ലിഫയറുകൾ വാങ്ങി, രാവിലെയും വൈകുന്നേരവും നട തുറക്കുന്ന വിവരം അറിയിച്ചു. നാലമ്പലത്തിന്റെ മുൻഭാഗത്ത് ചുറ്റുവിളക്കുകൾ സ്ഥാപിച്ചു, സ്റ്റീൽ ഭണ്ഡാരങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു.
- 2007: പിൻവാതിൽ കട്ടിള സ്ഥാപിച്ചതോടെ നാലമ്പലത്തിന്റെ നിർമ്മാണം പുരോഗമിച്ചു. നാലമ്പലത്തിനുള്ളിൽ ഒരു മുളമുറി (സ്റ്റോർറൂം) സജ്ജമാക്കി.
- 2008: പത്താം നൂറ്റാണ്ടിന് മുൻപുള്ള പൈതൃകമായ വട്ടെഴുത്ത് ലിപി അടങ്ങിയ തറ നിലനിർത്തിക്കൊണ്ട് ഒരു പുതിയ നമസ്കാരമണ്ഡപത്തിന്റെ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കി. ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം കണ്ടെത്തിയ തടി ഉപയോഗിച്ചാണ് മണ്ഡപം നിർമ്മിച്ചത്.
- മുൻവശത്തും പിൻവശത്തും വാതിലുകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും മുൻഭാഗത്ത് ഓട് മേയുകയും ചെയ്തതോടെ നാലമ്പലം നിർമ്മാണം പൂർത്തിയായി.
- കളക്ടറുടെ ഫണ്ടിലൂടെ കാബിനറ്റ് അനുവദിച്ച ₹13 ലക്ഷം ഉപയോഗിച്ച് ക്ഷേത്രക്കുളം നവീകരിക്കുകയും ഉപയോഗപ്രദമാക്കുകയും ചെയ്തു, ഇത് 2010-ൽ പൂർത്തിയാക്കി. കുളത്തിലെ ആറാട്ടുകടവ് (ഭഗവാന്റെ ആറാട്ടിനുള്ള പടവുകൾ) പുനർനിർമ്മിച്ചു.
- അയ്യപ്പക്ഷേത്ര പരിസരത്ത് നിന്ന് മണ്ണ് നീക്കം ചെയ്യുകയും, ഒരു പ്രദക്ഷിണ വഴിയും ഡ്രെയിനേജ് സംവിധാനവും സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. തീർത്ഥക്കുളം (പുണ്യക്കുളം) നവീകരിക്കുകയും വൃത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തു.
- 2009: എല്ലാ ബലിക്കല്ലുകളും, സപ്തമാതൃക്കളും, ഓവ് താങ്ങി, നന്ദി വിഗ്രഹം എന്നിവ നമസ്കാര മണ്ഡപത്തിൽ പുതിയവ ഉപയോഗിച്ച് മാറ്റി സ്ഥാപിച്ചു.
- അയ്യപ്പ, ദേവീ ക്ഷേത്രങ്ങളിലേക്കുള്ള വഴി കോൺക്രീറ്റ് ചെയ്തു.
- കീഴമ്പലത്തിലും മേലമ്പലത്തിലും പ്ലംബിംഗ്, വയറിംഗ്, ലൈറ്റിംഗ് എന്നിവ പൂർത്തിയാക്കി.
- ഋഷിപുരത്തപ്പന് സമർപ്പിച്ച ഒരു ഭക്തിഗാന ആൽബം നിർമ്മിച്ചു, ഈ ഗാനങ്ങൾ ഇപ്പോഴും എല്ലാ ദിവസവും രാവിലെയും വൈകുന്നേരവും ക്ഷേത്രത്തിൽ കേൾപ്പിക്കുന്നു.
- 2010: പുറത്തെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി കീഴമ്പലത്തിൽ ഒരു രണ്ടാമത്തെ കിണർ കുഴിച്ചു. ക്ഷേത്ര ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഒരു ടോയ്‌ലെറ്റ്-കം-ബാത്ത്റൂം നിർമ്മിച്ചു.

- കവരവിളക്ക്, വെള്ളിയിൽ പൊതിഞ്ഞ ശംഖ്, മറ്റ് വെള്ളിയും ലോഹവുമുള്ള എല്ലാ പൂജാ സാധനങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ ശ്രീകോവിലിന് ആവശ്യമായ എല്ലാ വിളക്കുകളും വാങ്ങി. ഭഗവാന്റെ ശ്രീ ഭൂതബലിയ്ക്കുള്ള തിടമ്പ് (വിഗ്രഹത്തിന്റെ പകർപ്പ്) തയ്യാറാക്കി. ഭഗവാനായി കുറി, തൃക്കണ്ണ്, ചന്ദ്രക്കല എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്വർണ്ണാഭരണങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു. തിടപ്പള്ളിക്ക് വേണ്ടിയും അന്നദാനം, പ്രസാദ ഊട്ട്, ഭിക്ഷ എന്നിവയ്ക്കു ള്ള പാത്രങ്ങളും ഉപകരണങ്ങളും (ഗ്രൈൻഡറുകൾ ഉൾപ്പെടെ) വാങ്ങി.

മെച്ചപ്പെടുത്തലിനും നവീകരണത്തിനും ഊന്നൽ (2010 - 2024):

നിർമ്മാണം അവസാനിക്കുകയും ഭക്തരുടെ ഭക്തി വർദ്ധിക്കുകയും, അത്ഭുതകരമായ അനുഗ്രഹങ്ങൾ അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തതോടെ, പടിഞ്ഞാറ് ദിശയിലേക്ക് ശാന്തമായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന കേരളത്തിലെ മഹത്തായതും പുരാതനവുമായ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഒന്നായ ശ്രീ ഋഷിപുരം ശിവ ക്ഷേത്രം, നമഃശിവായ എന്ന മന്ത്രമുയർത്തി പൊതുജനശ്രദ്ധയിൽ പ്രധാനമായി. 29,998 ഭക്തർ പൂജയും ദർശനവും നടത്തിയ 2010 ക്ഷേത്രചരിത്രത്തിൽ സുവർണ്ണാക്ഷരങ്ങളിൽ എഴുതപ്പെടേണ്ട വർഷമാണ്. പൂജയില്ലാതെ ദർശനം നടത്തിയവരുടെ എണ്ണം ഇതിലും കൂടുതലായിരിക്കും. ഈ കാലയളവിന് മുൻപോ ശേഷമോ ഇത്രയധികം ഭക്തജന പങ്കാളിത്തം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.

- 2011: ഭഗവാന്റെ ചൈതന്യം (ദിവ്യശക്തി) വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത തിരിച്ചറിഞ്ഞ്, തന്ത്രിയും സംഘവും ചേർന്ന് മെയ് 6 മുതൽ 16 വരെ നവീകരണ ശുദ്ധി കലശം (ശുദ്ധീകരണ, നവീകരണ ആചാരം) നടത്തി.
- 2011 മെയ് 13 (വെള്ളിയാഴ്ച, കർക്കിടക രാശി, ഉത്രം നക്ഷത്രം) രാവിലെ 10:30 നും 12:30 നും ഇടയിലാണ് പ്രതിഷ്ഠാ (പുനഃപ്രതിഷ്ഠ) ചടങ്ങ് പ്രത്യേകമായി നടത്തിയത്.
- തന്ത്രി ബ്രഹ്മശ്രീ ചേന്നാസ് ശങ്കരനാരായണൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട് കണ്വമഹർഷിക്ക് ശേഷം ഇരുപത്തിയൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഭഗവാന്റെ പ്രതിഷ്ഠ നടത്തി. എല്ലാ വർഷവും ഈ തീയതി പ്രതിഷ്ഠാദിനമായി ക്ഷേത്രം ആഘോഷിക്കുന്നു.
- ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം തിരിച്ചറിഞ്ഞ് കമ്മിറ്റിയെ സഹായിക്കുകയും സഹകരിക്കുകയും ചെയ്ത വ്യക്തികളെ പ്രത്യേക ചടങ്ങിൽ ആദരിച്ചു.
- 2011: ഭഗവാന്റെ പാദങ്ങളെ (ദേവപാദം) പ്രതീകപ്പെടുത്തുന്ന ഗോപുരത്തിന്റെ നിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചു. ചുറ്റുമതിൽ നിർമ്മിച്ചു.
- 2012: ശ്രീ ധർമ്മശാസ്താവിനായി ഗംഭീരമായ വലിയ തീയാട്ട് നടത്തി. 12,000 തേങ്ങയേറ്, തീക്കനലിൽ നടക്കൽ, ശാസ്താവിന്റെ ചരിത്രം പാടൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന ഈ ആചാരം, ഇത് ഇവിടെ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഒരു പുരാതന ആചാരമായിരുന്നു എന്ന് സൂചിപ്പിച്ച ജ്യോതിഷപരമായ കണ്ടെത്തലുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചു. ധർമ്മശാസ്താവ് ഋഷിപുരത്തെ ആദ്യത്തെ ദേവനായതുകൊണ്ടും ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പുരോഗതിക്ക് ദേവൻറെ സംതൃപ്തി അത്യന്താപേക്ഷിതമായതുകൊണ്ടും അയ്യപ്പൻ തീയാട്ട് എല്ലാ വർഷവും തുടർന്നും നടത്തുന്നു.
- 2012-2013: ഭക്തർക്കായി കസേരകൾ വാങ്ങി. നല്ലൊരു ഓഫീസ് കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കുകയും ഗോപുരം നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തു.
- 2012: നാമസങ്കീർത്തനം കൊണ്ട് ക്ഷേത്രമുറ്റത്ത് ഊർജ്ജസ്വലത കൊണ്ടുവരുന്നതിനായി നടപ്പന്തൽ (മേൽക്കൂരയുള്ള നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള ആദ്യ ശ്രമങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു.
- 2014: ഒരു ശാന്തി മഠത്തിന്റെ അടിയന്തിര ആവശ്യം വന്നതിനാൽ നടപ്പന്തൽ നിർമ്മാണം വൈകി. ക്ഷേത്രത്തിന് തൊട്ടുമുൻപിലായി ഒരു

വീടും 8.43 സെന്റ് സ്ഥലവും വാങ്ങുകയും പഴയ വീട് ശാന്തി മഠമായി നവീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭാഗികമായി ഉണ്ടായ കടം നടപ്പന്തൽ നിർമ്മാണത്തിന് കാലതാമസമുണ്ടാക്കി.

- 2014: സാമ്പത്തിക സമാഹരണത്തിനും ദേവന്റെ ചൈതന്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി ലക്ഷദീപം (ഒരു ലക്ഷം വിളക്കുകൾ അർപ്പിക്കൽ) നടത്തി.
- 2015: ശാന്തി മഠത്തിന്റെ കടത്തിന്റെ ഭൂരിഭാഗവും തീർത്തു.
- 2016: നടപ്പന്തലിനായി ഭൂമി പൂജയും തറക്കല്ലിടലും നടത്തി. ശാന്തി മഠത്തിന്റെ വായ്പയുടെ ഒരു ഭാഗം തീർത്തു.
- 2017: മുറ്റത്തെ നികത്തിയ മണ്ണ് കാരണം 'ഷൂ ആൻഡ് ബെൽറ്റ്' കോൺക്രീറ്റ് റീഇൻഫോഴ്സ്മെന്റ് ഉപയോഗിച്ച് നടപ്പന്തലിന്റെ അടിത്തറ ശക്തിപ്പെടുത്തി. ശാന്തി മഠത്തിന്റെ വായ്പ പൂർണ്ണമായും തീർത്തു.
- ശ്രീകോവിലിന്റെ മുൻവശത്തെ ഭിത്തിയും സോപാനവും പിച്ചള പൂശി. ബലിക്കല്ലുകൾക്കും സപ്തമാതൃക്കൾക്കും മുകളിൽ ഗോളകങ്ങൾ (ലോഹ കവചങ്ങൾ) സ്ഥാപിച്ചു.
- ക്ഷേത്രത്തിൽ തുടർച്ചയായ ശ്രീമദ് ഭാഗവത സപ്താഹം ആരംഭിച്ചു.
- 2018: ദേവീ ക്ഷേത്ര മുറ്റം ടൈൽസ് പാകി. ദേവീ ക്ഷേത്ര പരിസരത്തിന്റെ തെക്ക് ഭാഗം മതിൽ കെട്ടി സുരക്ഷിതമാക്കി. നടപ്പന്തൽ നിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചു. അന്നദാനത്തിനായി സ്റ്റീൽ പാത്രങ്ങൾ വാങ്ങി.
- അന്നദാനവും പ്രസാദ ഊട്ടും സ്ഥലമുടമയുടെ അനുമതിയോടെ വടക്ക് ഭാഗത്താണ് നടത്തിയിരുന്നത്. പ്രസാദ ഊട്ടിനായി അവിടെ ഒരു ഊട്ടുപുര നിർമ്മിക്കണമെന്നത് ഭഗവാന്റെ ആഗ്രഹമാണെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടു.
- 2019, ഏപ്രിൽ 26: ശ്രീമതി പടിഞ്ഞാറേയിൽ ദേവകി അമ്മയുടെ മഹത്തായ പ്രവൃത്തി നടന്നു. ഊട്ടുപുരയ്ക്കായി 9 സെന്റിലധികം (55 മീറ്റർ നീളവും 10 മീറ്റർ വീതിയും) സ്ഥലം സൗജന്യവും നിസ്വാർത്ഥവുമായ ഇഷ്ടദാനമായി ക്ഷേത്രത്തിന് നൽകി. നവീകരണത്തിന്റെ മൂന്നാം ഘട്ടത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഊട്ടുപുര ഇവിടെയാണ് ആസൂത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.
- 2020: സപ്താഹത്തിനിടെ നടപ്പന്തൽ സമർപ്പിക്കാനുള്ള പദ്ധതി കൊറോണ വൈറസിന്റെ അപ്രതീക്ഷിത ആഗമനം കാരണം വൈകി.
- 2021: മുൻവശത്തെ നടപ്പന്തൽ സമർപ്പിക്കാനുള്ള ദീർഘകാല അഭിലാഷം സാക്ഷാത്കരിച്ചു. ഭഗവാന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ സാംസ്കാരിക സമ്മേളനങ്ങളും സത്സംഗങ്ങളും നടത്തുന്നതിനും മുൻവശത്തെ മുറ്റത്തെ ആത്മീയ, സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ കേന്ദ്രമാക്കി മാറ്റുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിട്ടാണ് ഇത് നിർമ്മിച്ചത്.
- 2022: ലക്ഷാർച്ചന നടത്തി. ശ്രീമൂലസ്ഥാനം അതിന്റെ പൈതൃകം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ട് നവീകരിച്ചു. ഉപദേവതകളെ സന്ദർശിക്കുമ്പോൾ മഴക്കാലത്ത് ഭക്തർക്ക് ചെളിയിൽ നടക്കേണ്ടിവരുന്നത് ഒഴിവാക്കാൻ കീഴമ്പലത്തിൽ ഒരു നടപ്പാത നിർമ്മിച്ചു.
- ആചാര്യ ജയേഷ് ശർമ്മയുടെ വഴിപാടായി ഭഗവാന്റെ ഗ്രാമ പ്രദക്ഷിണത്തിനായി ഒരു സമർപ്പിത ക്ഷേത്ര തേര് (രഥം) നിർമ്മിച്ചു. സിസിടിവി ക്യാമറകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ഓഫീസ് കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്തു.
- 2023-2024: കോഴിക്കോട് കോർപ്പറേഷൻ അംഗീകരിച്ച പ്ലാൻ അനുസരിച്ച്, ദാനം ലഭിച്ച സ്ഥലത്ത് ഊട്ടുപുരയ്ക്കുള്ള അടുക്കളയുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കി. കീഴമ്പലത്തിലെ ഗുഹാമുഖം വൃത്തിയാക്കി പ്രാധാന്യം നൽകി.
- 2024: ശ്രീകോവിലിൽ പിൻവിളക്കും നിത്യ നെയ്യ് വിളക്കിനായുള്ള വെള്ളി വിളക്കും, ഓരോന്നിനും ₹50,000 രൂപ വിലമതിക്കുന്നവ, വഴിപാടായി ലഭിച്ചു.
- പഴയതും കേടുപാടുകൾ സംഭവിച്ചതുമായ കെട്ടിടങ്ങൾ, പൂജാ വസ്തുക്കൾ, പാത്രങ്ങൾ എന്നിവയുടെ മാറ്റിസ്ഥാപിക്കലും നവീകരണവും 2025 വരെ തുടർന്നു. എല്ലാം പ്രവർത്തനക്ഷമമായി നിലനിൽക്കുന്നു.

ഉപസംഹാരവും കർമ്മത്തിനുള്ള ആഹ്വാനവും:

ഇതുവരെ നടത്തിയ നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക്, ആ കാലഘട്ടത്തിലെ സാമ്പത്തിക നിലവാരം അനുസരിച്ച് ഏകദേശം ₹2.5 കോടി രൂപ ചെലവായി. ചെലവുകൾ പത്തിരട്ടിയായി വർദ്ധിച്ച ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ അതിന് എത്ര ത്തോളം ചെലവ് വരുമെന്ന് എളുപ്പത്തിൽ ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. 2008 ജൂലൈ 3-ന് ആരംഭിച്ച ജീർണ്ണോദ്ധാരണത്തിന്റെ രണ്ടാംഘട്ടം ഇപ്പോൾപൂർത്തിയായി രിക്കുന്നു.

മൂന്നാംഘട്ടം:പൂർത്തിയാക്കാനുള്ള ജോലികൾ (മൂന്നാംനവീകരണ ഘട്ടം):

ജീർണ്ണോദ്ധാരണത്തിന്റെയും നവീകരണത്തിന്റെയും മൂന്നാം ഘട്ടത്തിനായി ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുള്ള ശേഷിക്കുന്ന ജോലികൾ ഇവയാണ്:

1. മേലമ്പലത്തിലെ നാലമ്പലത്തിന്റെ ശേഷിക്കുന്ന ഭാഗങ്ങളിൽ ടൈൽസ് പാകുക.
2. മറ്റ് മൂന്ന് വശങ്ങളിൽ ചുറ്റുവിളക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കുക.
3. മഴക്കാലത്തും ഭക്തർക്ക് പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യാൻ സൗകര്യമൊരുക്കു ന്നതിനായി ഗ്രാനൈറ്റ് ഉപയോഗിച്ച് ചുറ്റമ്പലത്തിന്റെ ശേഷിക്കുന്ന മൂന്ന് വശങ്ങളിൽ നടപ്പന്തൽ (മേൽക്കൂരയുള്ള നടപ്പാതകൾ) നിർമ്മിക്കുക.
4. അന്നദാനം, പ്രസാദഊട്ട്, ഭിക്ഷ എന്നിവയ്ക്കായി ഊട്ടുപുരയുടെ അടിയ ന്തിര നിർമ്മാണം. ഊട്ടുപുരയുടെ നിർമ്മാണത്തോടെ, പ്രായമായ വർക്കും പടികൾ കയറാൻ കഴിയാത്തവർക്കും ക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രവേശിക്കാനും പ്രസാദ ഊട്ടിൽ പങ്കെടുക്കാനും കഴിയുന്ന തരത്തിൽ മുൻപ് സൂചിപ്പിച്ച പ്രവേശന റോഡ് (ശ്രീമതി ദേവകി അമ്മയുടെ ഭൂമി ദാനത്തിലൂടെ സാധ്യമാക്കിയത്) നിർമ്മിക്കണം.

നിലവിലെ സാമ്പത്തിക നിലവാരമനുസരിച്ച് ഈ മൂന്നാം ഘട്ടത്തിനായി ഒരു കോടിയിലധികം രൂപയുടെ സാമ്പത്തിക ബാധ്യതയാണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. പതിവ് ആചാരങ്ങളോടുള്ള ആകാംക്ഷയുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, ആവ ശ്യമായ ക്ഷേത്ര നിർമ്മാണം ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള ആവേശം ചിലപ്പോൾ കുറ വായിരിക്കാം, എങ്കിലും ആരംഭിച്ച പണി പൂർത്തിയാക്കേണ്ടത് അനിവാര്യവും നിഷേധിക്കാനാവാത്തതുമാണ്. ഇത് യാഥാർത്ഥ്യമാക്കാൻ എല്ലാവരിൽ നിന്നും ആവശ്യമായ സഹായവും സഹകരണവും ലഭിക്കുമെന്ന് ഞങ്ങൾ പ്രതീക്ഷി ക്കുന്നു.

ശ്രീ ഋഷിപുരം ക്ഷേത്രം കേരളത്തിലെ മഹത്തായ പൈതൃക ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഒന്നായി രൂപാന്തരപ്പെടണം, അതിന്റെ കഥ എല്ലാ മലയാളികളും അറിയണം. ഭാവി തലമുറകൾക്കായി ഇത് യാഥാർത്ഥ്യമാക്കാൻ ഗുരുക്കന്മാർ, ആചാര്യന്മാർ, ഭക്തർ, എല്ലാഅഭ്യുദയകാംക്ഷികൾ എന്നിവരുടെ പ്രാർത്ഥനകളും സഹകരണ വും ഞങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുമെന്ന് ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നു.

ചൈതന്യ വർദ്ധന പൂജകൾ (ആത്മീയ ഉന്നമന ആചാരങ്ങൾ) നടത്തിയത്:

- ബിംബശുദ്ധി കലശം
- നവകം പഞ്ചഗവ്യം
- ആയിരം കുടം അഭിഷേകം, തുടങ്ങിയവ

തീർപ്പാക്കാനുള്ള മുൻഗണനാ ജോലികൾ:

- നടപ്പന്തൽ: മുറ്റത്തിന്റെ ശേഷിക്കുന്ന മൂന്ന് വശങ്ങളിൽ മേൽക്കൂരയുള്ള നടപ്പാതയുടെ നിർമ്മാണം.
- ഊട്ടുപുര: ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ശേഷിക്കുന്ന ജോലികളിൽ ഒന്നായ അന്ന ദാനത്തിനുള്ള (പ്രസാദ ഊട്ട്) സമർപ്പിത ഊട്ടുശാലയുടെ നിർമ്മാണം.
- മറ്റ് നവീകരണങ്ങൾ: തേയ്മാനവും കേടുപാടുകളും സംഭവിച്ച ആദ്യ നിർമ്മാണങ്ങളുടെ പരിപാലനവും നവീകരണവും, പ്രത്യേകിച്ച് കുളത്തി ന്റെയും ആൽത്തറയുടെയും.

പുണ്യ ആത്മീയ സാന്നിധ്യം:

എ. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുകൾ ഭാഗം (മേലമ്പലം/പ്രധാന ക്ഷേത്രം):

1. ശ്രീ മഹാദേവ ശ്രീ പരമശിവൻ: മഹാദേവനെ സ്വീകരിക്കാൻ താമരമാല പിടിച്ചുകൊണ്ട് സങ്കൽപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഉമാദേവിയോടുകൂടിയ ത്രികാലമൂർത്തിയുടെ (മൂന്ന് കാലഘട്ടങ്ങളുടെ നാഥൻ) സമ്പൂർണ്ണ പ്രപഞ്ചശക്തി ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.
2. ശ്രീ ഗുരു: ശ്രീ ഗുരുവിന്റെ സങ്കൽപ്പം ശ്രീകോവിലിന്റെ മുൻവശത്തെ ഇടതുവശത്തെ ഭിത്തിയിൽ (ഒരു ഒറ്റക്കല്ലായി പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു) പ്രൊജക്റ്റ് ചെയ്തിരിക്കുന്നു.
3. ശ്രീഗണപതി: നാലമ്പലത്തിന്റെ തെക്ക്-പടിഞ്ഞാറ് മൂലയിൽ ഉപദേവതയായി (ഉപദേവൻ) സന്നിഹിതനാണ്.

ബി. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ താഴ് ഭാഗം (കീഴമ്പലം):

1. സ്വയംഭൂ: സ്വയംഭൂവായ ശിവലിംഗം.
2. ശ്രീ ഗകാളി-നാഗേശ്വര ചിത്രകൂടം: സർപ്പദേവതകൾക്കുള്ള ശ്രീകോവിൽ.
3. പഞ്ചഭൂതാത്മകൻ, പ്രഭാസത്യക സഹിത ശ്രീ ധർമ്മശാസ്താവ്: ഈ ദേവനെ ഉപദേവതയായി കണക്കാക്കുന്നില്ല, കാരണം മഹാളക്ഷിമാർ യാഗവും ഹോമവും നടത്തി തപസ്സനുഷ്ഠിച്ചിരുന്ന സമയത്ത്, ശക്തിസ്വരൂപിണി ദേവി പാർവ്വതി/ ഉമാദേവിയോടുകൂടിയ ശിവന്റെ പ്രകാശനം ഉണ്ടാകുന്നതിന് മുൻപാണ് ഇവിടെ ആദ്യമായി പ്രതിഷ്ഠ നടത്തിയത്.
4. ദേവി (ഭഗവതി): അമ്മേ നാരായണ, ദേവി നാരായണ, ലക്ഷ്മി നാരായണ, ഭദ്രേ നാരായണ.

പ്രത്യേക പൂജകളും ദിവസങ്ങളും:

പൂജ / വഴിപാട്	സമയം	പ്രാധാന്യം
1. ഉമാമഹേശ്വര പൂജ	ദിവസവും വൈകുന്നേരം	അവിവാഹിതരായ പെൺകുട്ടികൾക്കും ആൺകുട്ടികൾക്കും അനുയോജ്യമായപങ്കാളിയെ ലഭിക്കുന്നതിന് വളരെ ഫലപ്രദം (ശാരീരികമായി ഹാജരുള്ള ഓരോ വ്യക്തി ക്കും ഒരു പൂജ).
2. സർവ്വൈശ്വര്യ പൂജ	ദിവസവും രാവിലെ	എല്ലാകുടുംബങ്ങളുടെയും മൊത്തത്തിലുള്ള ക്ഷേമത്തിനും ഐശ്വര്യത്തിനും വേണ്ടി (ഭാര്യയും ഭർത്താവും ഹാജരായിരിക്കണം).
3. താമരാർച്ചന	'തിരുനാൾതിരുവാതിര മഹോത്സവത്തിൽ'	താമരപ്പൂക്കൾ കൊണ്ടുള്ള പ്രത്യേക വഴിപാട്. പൂജയ്ക്ക് ശേഷം ഫലങ്ങൾ അറിയിക്കും.

പൂജ / വഴിപാട്	സമയം	പ്രാധാന്യം
4. കൂവളാർച്ചന	'ശിവരാത്രി മഹോത്സവത്തിൽ'	കൂവളത്തിലകൾകൊണ്ടുള്ള പ്രത്യേക വഴിപാട്. പൂജയ്ക്ക് ശേഷം ഫലങ്ങൾ അറിയിക്കും.
5. പൂമൂടൽ & നിറമാല	ഭക്തരുടെപ്രത്യേക വഴിപാടുകൾ	കാര്യസാധ്യത്തിനും,വിജയം നേടുന്നതിനും,ലക്ഷ്യങ്ങൾ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി.
6.അഷ്ടദ്രവ്യകൂട്ട്ഗണപതി പൂജയും അലങ്കാരവും	പ്രത്യേക വഴിപാട്	ഗണേശഭഗവാനുള്ളപ്രത്യേക വഴിപാട്.
7.ഗണപതിക്ക് തേങ്ങ ഉടയ്ക്കൽ (മുട്ടറക്കൽ)	ദിവസവും(പ്രത്യേക ദിവസങ്ങളിൽ ഒഴികെ)	വിഘ്നേശ്വരന്(ഗണപതിക്ക്) മുന്നിൽതടസ്സങ്ങൾ നീക്കുന്നതിനായിതേങ്ങ ഉടയ്ക്കുന്നത്. മെച്ചപ്പെടുത്തലിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ ശാന്തി (പുരോഹിതൻ) നൽകും.
8. ആയില്യ പൂജ	ആയില്യം നാളിലും ഭക്തരുടെ ആഗ്രഹപ്രകാരവും	നാഗേശ്വരനാഗകാളിക്ക് (സർപ്പദേവതകൾക്ക്) വേണ്ടി.
9. കുടുംബപൂജ	കർക്കിടകമാസത്തിലെ (രാമായണമാസംജൂലൈ-ഓഗസ്റ്റ്) 'ത്രികാല പൂജ' (മൂന്ന് നേരം)	മുഴുവൻകുടുംബത്തിന്റെയും മൊത്തത്തിലുള്ള ക്ഷേമത്തിനായി (സർവ്വൈശ്വര്യത്തിന്).
10. മഹാമൃത്യുഞ്ജയ ഹോമം	ചിങ്ങംമാസത്തിലെ(മലയാള മാസം)ആദ്യദിവസം കുടുംബപൂജപൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം	ദീർഘായുസ്സിനുംമരണഭയം ഒഴിവാക്കുന്നതിനുമുള്ള ആചാരം.
11. ശനിദോഷ നിവാരണ പൂജ	'മണ്ഡലകാലത്ത്'(ശബരിമല തീർത്ഥാടന കാലം)	ശ്രീ ധർമ്മശാസ്താവിനു വേണ്ടി.

തയ്യാറാക്കിയത് :

എസ്.പി.തുളസീധരൻ പിള്ളൈ
ചെയർമാൻ ട്രസ്റ്റി ബോർഡ് /ട്രെഷറർ
(1984 മുതൽ ആദ്യകാല പ്രവർത്തകരിലൊരാൾ)